

SAK NR. 29/1972 B
for
NORDHORDLAND HERREDSRETT

Radøy kommune mot
Mikal Ulvatn m.fl.
(Overskjønn Ulvatn m.v.)

År 1973 den 21. mai ble rett holdt i kommunelokalet i Manger
Rettens formann: Sorenskriver Harald Sund, iflg. fylkets oppnevning.

Skjønnsmenn: 1. Knut O. Kvamme, Ytre Arna, 2. Mons N. Romslo, Indre Arna, 3. Olav H. Sundland, Haukeland, 4. Mons R. Mjølde, Haus, 5. Georg Mosevoll og 6. Alv Hannisdal, de to sistnevntes adr. Valestrandsfossen, alle har avgitt forsikring før.

Protokollfører: Dommeren

Sak nr. 29/1972 B

Saksøker: Radøy kommune

Prosessfullmektig: H.r.advokat Gunnar Torvund, Bergen

Saksøkt: Mikal Ulvatn m.fl.

Prosessfullmektig: 1. Advokat Wilh. Haaland, Bergen
2. H.r.advokat Gunnar Greve jr., Bergen
3. Advokat Aug. Hanselmann, Bergen

Saken gjelder: Overskjønn over underskjønn nr. 5/1972 B, avhjemlet 7. juli 1972.

// //

Det ble den 4. juni av den samme rett avsagt slikt

O V E R S K J Ø N N :

Ved brev av 27. juni 1970 m.v. i henhold til bemyndigelse gitt ved Kongelig resolusjon av 15. mai 1959 og 28. juni 1949, ga Industridepartementet Radøy kommune tillatelse til å ekspropriere det nødvendige vann, grunn, og rettigheter forøvrig i forbindelse med utbygging av nytt vassverk fra Ulvatn i Radøy. De nærmere detaljer vedrørende ekspropriasjonstillatelsen fremgår av Nordhordland herredsretts underskjønn, avhjemlet 7. juli 1972 med følgende skjønns slutning:

1. For ekspropriasjonsinngrep i forbindelse med anlegg av vannverk for Radøy kommune med inntak fra Ulvatn, betaler Radøy kommune til de saksøkte ved skjønnet de foran i premissene fastsatte erstatninger.
2. Radøy kommune betaler de lovbestemte utgifter ved skjønnet.
3. Innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av skjønnet betaler Radøy kommune....."

Samtidig ble de saksøkte tilkjent erstatning for utlegg til juridisk og teknisk bistand. Videre avsa herredsretten fravikelseskjennelse.

Ekspropriasjonen omfatter ialt 104 takstnummer. Av disse begjærte 40 takstnummer overskjønn ved begjæring datert 22. august 1972 og 25. august 1972 fra advokat Wilh. Haaland på vegne av 37 grunn-

eiere, av 18. august 1972 fra h.r.advokat Gunnar Greve jr., Bergen, på vegne av 1 grunneier og av 25. august 1972 fra advokat Aug. Hanselmann, Bergen, på vegne av 2 grunneiere. Under overskjønnsforhandlingen opplyste advokat Wilh. Haaland at overskjønnet også skulle omfatte ytterligere takstnummer 58 og partene var også enige om at et omtvistet takstnummer påberopt av takstnummerne 59 og 60, skulle betegnes som nytt takstnummer 59 a. Overskjønnet kom derved til å omfatte ialt 42 takstnummer. Det er nyttet samme nummerering som i underskjønnet.

Overskjønnet er styrt av sorenskriver Harald Sund, Stord, som settedommer etter Fylkesmannen i Hordaland's oppnevning. Skjønsmenn ble oppnevnt i medhold av skjønnslovens § 14 utenfor Radøy kommune. Med partenes tilslutning har 1. varamann, gårdbruker Knut Hvidsten, Haus, deltatt under skjønnsforhandlingene, samt under skjønnsdrøftingene til og med onsdag 30. mai 1973. Han har ikke underskrevet rettsboken.

Overskjønnet ble inkaminert 21. mai 1973 og strakte seg, inklusive befaringer, over 4 lange dager. Skjønnsretten har holdt 3 drøftelsesmøter inklusive avhjemling.

Saksøkeren framla under overskjønnet de samme skjønnsforutsetninger som under underskjønnet, og disse er også lagt til grunn for overskjønnet med de endringer og tilføyelser som fremgår av rettsboken og av nærværende skjønn.

Hvor intet annet er sagt opprettholdes de spesielle skjønnsforutsetninger som for hvert enkelt takstnummer er lagt til grunn i underskjønnet.

Det er på det rene at det for overskjønnet ikke på noe punkt er begjært alternative takster, idet saksøkeren har gitt uttrykk for å ville tillate hyttebygging uten hinder av vassverkanlegget i den utstrekning som er nevnt under alternativ 2 i underskjønnet.

Det er på det rene at ingen av de saksøkte som har begjært overskjønn har angrepet de erstatninger som gjelder tap av fiske og fiskerett, og underskjønnet er for så vidt endelig.

Under overskjønnet møtte ordfører Normann Villanger og komm.ing. Einar Borgund på vegne av Radøy kommune og med dem kommunens prosessfullmektig h.r.adv. Gunnar Torvund. De fleste saksøkte møtte også personlig såvel under inkamineringen som under befaringen av deres eiendommer. Samtlige eiendommer ble befart dels på nært hold dels oversiktsmessig også fra båt. Under befaringene fikk alle fremmøtte anledning til å fremkomme med bemerkninger og foreta påvisninger. I de tilfeller hvor en saksøkt ikke avga møte

ble eiendommen påvist av en representant for ham eller av den saksøktes prosessfullmektig.

Under skjønnet møtte også delvis sjefingeniør Vilhelm Haffner fra Statens Institutt for folkehelse.

Radøy kommune har under overskjønnet begjært dette fremmet for samtlige som har begjært overskjønn, og har nedlagt påstand om dette og om avsigelse av fravikelseskjennelse. Kommunen har i det vesentlige henholdt seg til underskjønnets takster.

De saksøkte har alle sluttet seg til begjæringen om fremme av overskjønnet og har begjært erstatningene forhøyet. De saksøkte har ikke hatt noe å bemerke til påstanden om fravikingskjennelse. De saksøkte har alle begjært seg tilkjent erstatning for utlegg til juridisk bistand.

Overskjønnsretten skal bemerke:

Underskjønnsretten har såvel innledningsvis som under de enkelte takstnummer gitt en omfattende og inngående beskrivelse av de faktiske forhold vedrørende eiendommene. Overskjønnsretten heviser til disse beskrivelser og finner å kunne legge dem til grunn også for overskjønnet, med mindre noe motsatt er anført nedenfor.

Generelle bemerkninger:

Også de generelle vurderinger underskjønnet har foretatt finner overskjønnsretten i det vesentlige å kunne legge til grunn. I den utstrekning man gjør unntak herfra, vil dette fremgå av nedennevnte samt under de enkelte takstnummer.

Overskjønnsretten bemerker at når det gjelder forbudet mot motordrevne båter på Ulvatn omfatter dette også båter drevet med elektrisk kraft. Overskjønnsretten finner ikke at dette fører til noen ulemper som begrunner erstatning.

Når det gjelder den jordbruksmessige klausulering finner overskjønnsretten at inskrenkningene i det vesentlige ikke vil medføre ulemper som betinger erstatning. Men for de eiendommers vedkommende, hvor størstedelen av innmarken berøres av klausuleringen, har overskjønnsretten funnet å burde legge til grunn at klausuleringen volder jordbruksmessige ulemper som blir erstattet. Man fremhever her at det i overskjønnet er bragt på det rene at kommunen ikke vil motsette seg en naturlig og rimelig omlegging av jordbrukenes driftsformer under den forutsetning at de samlede forurensninger ikke blir vesentlig forøket.

Det gjøres følgende tillegg til skjønnsforutsetningenes pkt. 3:

Husdyrgjødsel må ikkje spreidast på eng eller beite når jorda er frosa.

Det må ikkje brukast meir enn 3 - 4 tonn fast husdyrgjødsel, eller 70 - 80 hl gülle (1:1) pr. dekar på eng og beite.

Når det gjelder anlegg av bad i hus hvor dette tidligere ikke har vært innlagt, har kommunen for overskjønnsretten gitt uttrykk for at man vil tillate dette.

Derimot opprettholdes forbudet mot nyinnstallering av vannklosett-er der hvor det ikke tidligere fantes i vedkommende hus. Når det gjelder vannklosetter er sådanne ikke innstallert i en del hytter, og i en del eldre hus. Når det gjelder bolighus viser man vedrørende erstatning for dette forhold til de enkelte takstnummer.

I de tilfeller hvor man kan regne med at det blir tillatt hyttebygging, men hvor altså vannklosett blir forbudt, finner overskjønnsretten at dette ikke innebærer noen særskilt erstatningsbetingende ulempe. Det er idag vanlig at det gjelder generelle forbud mot innstallering av vannklosett i hytter.

Når det gjelder skjønnsforutsetningenes pkt. I (rørgaten) gjøres den endring at ordet "8" PVC-ledning" strykes.

I de tilfeller man finner å burde gjøre unntak fra disse synspunkter blir dette uttrykkelig nevnt under vedkommende takstnummer. Overskjønnsretten finner at de huseiere som etter skjønnsforutsetningene må støpe golv i sine priveter og innstallere bøtte, er berettiget til en viss erstatning for dette.

I forbindelse med erstatningen for tap av fiske (som altså ikke står for overskjønnet) har enkelte grunneiere krevd erstatning for tap av pensjonsinntekter fra sportsfiskere. Overskjønnsretten finner imidlertid ikke å kunne ta dette spørsmål opp til vurdering, da et eventuelt tap for slike inntekter antas dekket ved den samlede erstatning for tap av fiskerett. Se underskjønnets takstnummer 102.

Når det gjelder eiendommens verdi som utbygningfelt for hytte-tomter er det på det rene at det idag foreligger et generelt forbud mot bygging av hytter i Radøy kommune. Kommunen har således den 2. april 1971, stadfestet av Kommunaldepartementet den 28. mai 1971, vedtatt vedtekt til § 82 i bygningsloven sålydende:

"1. Inntil generalplan med stadfesta vedtekter, eller stadfesta reguleringsplan ligg føre, er det i Radøy kommune ikkje tillete å frådele tomt for eller å føre opp hytter, sommarhus, kolonihagehus o.l. bygningar som berre er berekna å bu i for kortare tidsrom, eller tilhøyrande uthus, m.v.

Der generalplan m/vedtekter ligg føre kan frådelling av tomt for eller oppføring av bygningar som nemnd berre skje etter disposisjonsplan som er handsama av bygningsrådet og godkjent av fylkesmannen. Fylkesmannen kan etter framlegg frå bygningsrådet fritta for eller gje utsetting med disposisjonsplan.

Bygningsrådet, kan, etter fråsegn fra generalplannemnda, gjera unntak for enkelttomter når særlege grunnar talar for det.

2. For slike bygningar som nemnd under pkt. 1 skal forutan bygningslova kap. III, IV og § 65 også gjelda §§ 63, 66 nr. 1, 70, 71, 72, 73, 74 nr. 2, 93, 94, 109 og kap. XV og XVI.
3. For hyttegrender, hyttekonsentrasjonar, skal § 66, nr. 2 og § 75 i bygningslova gjelda. Etter at kommunen har hatt høve til å uttala seg, avgjer fylkesmannen i tvilstilfelle om samlinga av hytter er av ein slik storleik at det ligg føre hyttegrend, hyttekonsentrasjon, etter denne vedtekt.
4. Bygningsrådet kan skriva ut nærare reglar for hyttebygging. "

Hertil kommer forskrifter som medfører generelle rådighetsinnskrenkninger med hjemmel i sundhetsloven og lov om vern mot vannforurensinger. I ekspropriasjonstillatelsen for vassverket er forutsatt "et begrenset antall hytter" i nedbørsfeltet. Det heter vidare i tillatelsen:

"2. ....

Nye hytter må ikke oppføres nærmere Ulvatn enn 100 meter, ... og 60 meter fra tilløpene. Hyttene skal oppføres etter en plan som muliggjør en ordnet privet- og søppelrenovasjon ..... Planen skal godkjennes av helserådet. Hyttenes omtrentlige beliggenhet og antall avgjøres under skjønnet."

Disse bestemmelser har i de fremlagte skjønnsforutsetninger fått følgende utforming:

"Der nye hytter blir tillatt,

må disse ikke

oppføres nærmere Ulvatnet ..... " og vidare som i teksten for ekspropriasjonsvilkårene. Kommunen har anført at disse lempninger i klausuleringen må lede til en begrensning av grunneiernes tap.

Overskjønnsretten finner det imidlertid vanskelig å kunne utlede noen konkrete erstatningsreducerende momenter av ovenstående.

Av underskjønnet fremgår nok klare tall for hytter som "tillates" oppført. For så vidt angår de eiendommer som har begjært overskjønn, gjelder dette 31 takstnummer, herav 15 tomter under

gnr. 54 langs midten av Ulvatnets vestsida, 13 i vatnets nordre område og 3 tomter på 2 takstnummer ved Borvika i øst. Men det er ikke for noen av skjønnene fremlagt noen plan for denne hyttebygging, heller ikke for hyttenes plassering. Det er ikke fremlagt noen godkjenning fra helserådets side. Forholdet ble heller ikke berørt under prosedyren for overskjønnet, utover den opplysning at kravet om alternative takster ikke lenger ble opprettholdt, og at kommunen holdt seg til det under alternativ II angitte antall "tillatte" hytter.

Selv om kommunen, i beste hensikt, således har søkt å begrense skadevirkningene ved klausuleringen, finner overskjønnsretten ikke å kunne legge til grunn annet enn at hyttebygging også blir forbudt etter vassverksklausuleringen. I mangel av opplysninger om hvordan de kompetente kontrollmyndigheter (helsråd, bygningsråd, event. Miljødepartementet, fylkesutvalget etc.), vil stille seg til konkrete hytteplaner respektive søknader om byggetillatelse, antar overskjønnsretten at det er klausuleringsforbudet som må legges til grunn ved vurderingen av grunneiernes tap. For dette må de ha krav på erstatning. Men samtidig har overskjønnsretten også - for hvert enkelt takstnummer - vurdert bebyggeligheten av vedkommende eiendom, herunder avstand til vei etc., og andre forhold som har betydning for verdien av eventuelle tomter.

Sammen med de nevnte jordbruksmessige ulemper, og de begrensinger for sanitære forhold som pålegges gjennom klausuleringen, har overskjønnsretten fastsatt ett samlet erstatningsbeløp for hvert enkelt takstnummer.

I tillegg til klausuleringserstatningen har overskjønnsretten, på samme måten som i underskjønnet, fastsatt erstatning for kommunens bruk av gammel traktorveg, ny anleggsveg, arealer til pumpestasjon og kummer, samt for klausulering og ulemper for anlegg av vassledningen. Dette er anført under de enkelte takstnummer.

Det betales 6 % årlig rente fra tiltredelse av arealene og rettighetene. På grunnlag av foranstående og under henvisning til det som er anført under de enkelte takstnummer, fastsettes erstatningene slik:

✓ Takst nr. 1. Mikal Ulvatn, eier av gnr. 54 bnr. 1 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for klausulering kr. 12.700,- - kronertolvtusensjuhundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 2. Ivar Jensen Ulvatn, eier av gnr. 54 bnr. 2 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 8.000,- - kroneråttetusen 00/100 -.

✓ Takst nr. 3. Harald Ulvatn, eier av gnr. 54 bnr. 3 og 6 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 15.500,- - kronerfemtentusenfem-
hundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 4. Karl K. og Marie A. Morken, eiere av gnr. 54 bnr. 4
i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 14.000,- - kronerfjortentusen
00/100 -.

✓ Takst nr. 5. Gudmund Georgsen Kvalheim, eier av gnr. 54 bnr. 5 i
Radøy.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Gunnar Greve jr.,
Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 8.600,- - kroneråttetusenseks-
hundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 6. Ruth Bårdsen, eier av gnr. 54 bnr. 7 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 11.000,- - kronerellevetusen
00/100 -.

✓ Takst nr. 8. Magnus Kvalheim, eier av gnr. 54 bnr. 9 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 800,- - kroneråttehundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 9. Bjarne J. Ulvatn, eier av gnr. 54 bnr. 10 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 600,- - kronersekshundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 10. Konrad Hole, eier av gnr. 54 bnr. 11 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 600,- - kronersekshundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 15. Kåre og Kirsten Grønbech, eiere av bnr. 54 gnr. 17
i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.000,- - kronertotusen 00/100 -.

✓ Takst nr. 18. Elida Kartveit, eier av gnr. 55 bnr. 2 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

Erstatning for klausulering kr. 13.500,- - kronertrettentusenfemhundre 00/100 -, samt erstatning for vassledning kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. 1. meter.

- ✓ Takst nr. 20. Einar og Gudrun Kartveit, eiere av gnr. 55 bnr. 4 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 24.500,- - kronertjuefiretusenfemhundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 21. Olav Kartveit, eier av gnr. 55 bnr. 5 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 34.000,- - kronertrettitusen 00/100 - samt erstatning for vassledning kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. 1. meter. Erstatning for kum 0.
- ✓ Takst nr. 23. Bernhard Nordeide, eier av gnr. 55 bnr. 7 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 3.500,- - kronertretusenfemhundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 30. Håkon Oddvar Namtvedt, eier av gnr. 67 bnr. 3 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 3.000,- - kronertretusen 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 31. Arthur Namtveit, eier av gnr. 67 bnr. 4 og (6) i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 8.400,- - kroneråttetusenfirehundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 36. Bertin Hansen Lunde, eier av gnr. 70 bnr. 1 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 10.000,- - kronertitusen 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 37. Olga T. Lunde, eier av gnr. 70 bnr. 2 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 3.000,- - kronertretusen 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 39. Martin Ludvigsen Taule, eier av gnr. 71 bnr. 1 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 2.500,- - kronertotusenfemhundre 00/100 -.

- ✓ Takst nr. 40. Harald Magnesen Taule, eier av gnr. 71 bnr. 2 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.100,- - kronertotusenetthundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 41. Torvald Taule, eier av gnr. 71 bnr. 3 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
✓ Erstatning for klausulering kr. 4.200,- - kronerfiretusentohundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 42. Einar Olav Monsen Taule, eier av gnr. 71 bnr. 4 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.000,- - kronertotusen 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 43. Kåre og Åse Taule, eiere av gnr. 71 bnr. 5 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.800,- - kronertotusenåttehundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 44. Magne Gudmundsen Taule, eier av gnr. 71 bnr. 6 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 1.800,- - kronerettusenåttehundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 45. Karstein Birger Gustavsen Hole, eier av gnr. 71 bnr. 7 og 8 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.500,- - kronertotusenfemhundre 00/100 -.
- ✓ Takst nr. 55. David og Olida Stafnes, eier av gnr. 88 bnr. 1 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen,
Erstatning for klausulering kr. 1.800,- - kronerettusenåttehundre 00/100 -, samt erstatning for bruk av traktorveg kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. 1. meter.
- ✓ Takst nr. 58. Nils Olai Karlsen Sæbø, eier av gnr. 88 bnr. 4 i Radøy.
Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.000,- - kronertotusen 00/100 -, samt erstatning for bruk av traktorveg kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. 1. meter.

✓ Takst nr. 59. Aage Larsen Sæbø, eier av gnr. 88 bnr. 5 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.000,- - kronertotusen 00/100 -, samt erstatning for bruk av traktorveg (en side) kr. 2,- - kroner to 00/100 - pr. 1. meter.

Takst nr. 59 a. Dette er et nytt takstnummer, skapt ved at endel av traktorvegen i en lengde av ca. 50 m er omtvistet mellom Åge Sæbø (takst nr. 59) og Hans Bauge (takst nr. 60).

Erstatningen for denne del ansettes 2-sidig til kr. 4,- - kroner fire 00/100 - pr. 1. meter.

✓ Takst nr. 60. Hans O. og Kari Bauge, eiere av gnr. 88 bnr. 6 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for bruk av traktorveg (en side) kr. 2,- - kroner to 00/100 - pr. 1. meter, og for klausulering kr. 2.800,- - kroner totusenåttehundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 61. Elias Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 1 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 3.200,- - kronertretusenåttehundre 00/100 -, samt erstatning for bruk av traktorveg kr. 4,- - kroner fire 00/100 - pr. 1. meter. Erstatning for anlegg av ny traktorveg kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. ^{kv} meter, og for vassledning (utenom ny traktorveg) kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. 1. meter.

✓ Takst nr. 62. Rasmus Pedersen Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 2 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.
Erstatning for klausulering kr. 2.100,- - kronertotusenett hundre 00/100 -, samt erstatning for vassledning i innmark kr. 4,- - kroner fire 00/100 - pr. 1. meter, for vassledning i utmark kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. 1. meter, for vassledning i vatn 0.
Spesiell forutsetning: Brønnen forutsettes uberørt av vassledningen. Kumlokk dekkes med jord.
Erstatning for bruk av traktorveg kr. 4,- - kroner fire - pr. 1. m.

✓ Takst nr. 64. Arne Antonsen Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 4 i Radøy.
✓ Prosessfullmektig: Advokat Aug. Hanselmann, Bergen.
Erstatning for bruk av gammel traktorveg kr. 4,- - kroner fire 00/100 - pr. 1. meter, og for grunn til ny anleggsveg kr. 3,- - kronertre 00/100 - pr. m². Det forutsettes at kommunen ordner med grunder hvor gjerder krysses av anleggsvegen.
Erstatning for vassledning over beitemark kr. 1,50 - kroneren

✓ 50/100 - pr. 1. meter, og for vassledning i vatn 0. Erstatning for klausulering kr. 2.400,- - kronertotusenfirehundre 00/100 -.
Erstatning for koblingskum kr. 100,- - kronerett hundre 00/100 -.
✓ Takst nr. 64 a. Audun A. Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 9 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Aug. Hanselmann, Bergen.

Erstatning for grunn kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. m².

Det legges til grunn at det må fjernes 8 grantrær og 8 frukttrær.

Erstatning for trærne settes til samlet verdi kr. 500,- - kronerfemhundre 00/100 - for takstnr. 64 og 64 a:

✓ Spesiell forutsetning / Det anordnes slik at den gamle markeveg tilknyttet anleggsvegen, som de berettigede til markevegen kan bruke så langt denne gikk.

✓ Takst nr. 65. Magnus I og Magda Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 5 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for klausulering kr. 4.500,- - kronerfiretusenfemhundre 00/100 -. Erstatning for vassledning over innmark kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. 1. meter.

✓ Takst nr. 66. Ingrid Kvamme, eier av gnr. 89 bnr. 6 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for klausulering kr. 3.800,- - kronertretusenåttehundre 00/100 -. Erstatning for bruk av grunn til ny anleggsveg (med innlagt vassledning) kr. 1,50 - kroneren 50/100 - pr. m².

✓ Erstatning for vassledning over innmark kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. 1. meter, og for bruk av grunn til pumpestasjon kr. 1.50 - kroneren 50/100 - pr. m².

✓ Takst nr. 67. Hans H. Olsvold, eier av gnr. 90 bnr. 1 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for klausulering kr. 1.500,- - kronerrettusenfemhundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 69. Johan Johannesen Hole, eier av gnr. 90 bnr. 3 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for klausulering kr. 2.000,- - kronertotusen 00/100 -.

✓ Takst nr. 72. Hole sameie, gnr. 90 bnr. 1 - 6 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Ingen erstatning.

✓ Takst nr. 77. Anna Solend, eier av gnr. 48 bnr. 1 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

Erstatning for bruk av området nedenfor tunnelinnslag kr. 1,50

✓ - kronereren 50/100 - pr. m². Erstatning for vassledning på innmark kr. 4,- - kronerfire 00/100 - pr. l.m. og for vassledning på utmark kr. 1,50 - kronereren 50/100 - pr. l.m. Erstatning for nedlagt drensledning i vassledningsgrøften kr. 1,400,- - kroneret-tusenfirehundre 00/100 -.

✓ Takst nr. 89. Jørgen Solheim, eier av gnr. 77 bnr. 4 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for vassledning på innmark kr. 4,- - kronerfire 00/100 pr. 1. meter, for vassledning på utmark kr. 1,50 - kronereren 50/100-
pr. 1. meter,
og for anbringelse av kum kr. 80,- - kroneråtti 00/100 -.

Speziell forutsetning: Brønnen forutsettes ubeskadiget.

✓ Takst nr. 97. Ingemar Tjore, eier av gnr. 79 bnr. 4 i Radøy.

Prosessfullmektig: Advokat Wilh. Haaland, Bergen.

✓ Erstatning for vassledning på innmark kr. 4,- - kronerfire 00/100-
pr. 1. meter, for vassledning på utmark kr. 1,50 - kronereren 50/100-
pr. 1. meter, og for anbringelse av kum i innmark kr. 80,- -kroner-
åtti 00/100 -. Erstatning for anbringelse av kum i utmark 0.

✓ Radøy kommune vil etter skjønnslovens § 42 ha å utrede de lovbestemte utgifter ved skjønnet.

I medhold av skjønnslovens § 43 finner overskjønnsretten at Radøy kommune også må erstatte de saksøkte deres utgifter til juridisk bistand. Prosessfullmektigene har innsendt arbeidsoppgaver. I henhold hertil er deres salær ansatt. Disse er inntatt i skjønns-slutningen.

Overskjønnet er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. For ekspropriasjonsinngrep i forbindelse med anlegg av vassverk for Radøy kommune med inntak fra Ulvatn, betaler Radøy kommune til de saksøkte ved overskjønnet de foran i premissene fastsatte erstatninger.
2. Radøy kommune betaler de lovbestemte utgifter ved skjønnet.
3. Innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av skjønnet betaler Radøy kommune
  - a) til de av advokat Wilh. Haaland representerte parter
v/advokat Wilh. Haaland ..... kr. 9.200,-,

- b) til den av h.r.advokat Gunnar Greve jr., representerte part
v/h.r.advokat Gunnar Greve jr. .... kr. 1.700,-,
- c) til de av advokat Aug. Hanselmann representerte parter
v/advokat Aug Hanselmann ..... kr. 2.000,-,
for alle inkludert utgifter.

Det ble deretter avsagt slik

F R A V I K I N G S K J E N N E L S E :

Saksøkers prosessfullmektig har begjært fravikelseskjennelse
avsagt. De saksøkte er kjent med det. Det er ikke framkommet
noen innsigelser.

Begjæringen tas tilfølge, jfr. skjønnslovens § 53, og fristen
settes til en måned etter forkynning av kjennelsen.

S L U T N I N G :

Radøy kommunen kan innen 1 - en - måned fra forkynnelsen av
kjennelsen kreve å bli satt i besittelse av grunn og rettig-
heter som omfattes av overskjønnet, mot betaling - eventuelt
deponering - av de fastsatte erstatninger.

Overskjønnet og kjennelsen ble lest opp. Ingen av partene var
til stede.

Retten hevet.

Harald Sund
settedommer

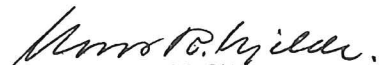
Olav H. Sundland

Alv Hannisdal

Knut O. Kvamme

Mons R. Mjælde

Mons N. Romslo

Georg Mosevoll